

## מסורת הש"ס

# על אלו מומין פרק ששי בכורות

מג.

עין משפט  
נר מצוה

א א מיי פ"ו מהל' ביאת מקדש  
הל"ג:

## שיטה מקובצת

[illegible]

רבינו גרשום (המשך)

בעינין בארם פערטות נדוקות:  
 וְהָיוּ חֲזָרוֹת לְדִלְתֵימָהּ בְּחֵן  
 דְּבִיבָה וְהוּנִיבֵי חֲשׂוֹכִים  
 וְלִכְּסֵי בִּכְהֵמָה בְּגִינִי; וְחֹרֹם.  
 הוּא הַכּוֹחַל חֵן עֵינֵי חֲרוֹם  
 שְׁתִּימָהוּ שְׂקִידָה וְאֵין לוֹ חֲרוֹם  
 בִּין לְעֵין וְיִכּוֹל בְּחֵן הוּא  
 מִזֶּה אֵין עֵצִיב חֲרוֹם בִּין  
 עֵין עֵצִיב; וְחֲרוֹם לִכְּסֵי בִּכְהֵמָה  
 וְאֵין יִכּוֹל; וְחֲרוֹם לְדִלְתֵימָהּ בְּחֵן  
 דְּבִיבָה וְהוּנִיבֵי חֲשׂוֹכִים  
 וְלִכְּסֵי בִּכְהֵמָה בְּגִינִי; וְחֹרֹם  
 לִכְּסֵי בִּכְהֵמָה בְּגִינִי וְחֲרוֹם וְלִכּוֹלָהּ  
 קוֹמֵט וְחֵן לְדִלְתֵימָהּ; וְהוּא  
 מִזֶּה אֵין עֵצִיב חֲרוֹם בִּין בְּחֵן  
 בִּכְהֵמָה וְלֹא לִכְּסֵי בִּכְהֵמָה חוּ  
 מִזֶּה אֵין אֲדָר וְלִפְתִּי. וְלִפְתִּי  
 מְהַדִּיר לוֹ חֵן מִזֶּה אֵין עֵצִיב  
 לִכּוֹל חוּ וְחָד; אֵלֶּא. מִשּׁוּם דְּבִין  
 שְׁתִּימָהוּ חֵן זִמֵּן מִשּׁוּם דְּבִין  
 שְׁתִּימָהוּ חֵן זִמֵּן אֲבִיב אֵין אֲבִיב  
 אֲבִיב אֲבִיב אֲבִיב אֲבִיב אֲבִיב

כור ולא בקדשים: שכן קדושתן  
למדים: לא ליכתוב באדם ותיתי  
מן קדוש מרחם ואפי' כן פוסל  
מום אף באדם נמי. מה להנך  
צות קדשים שכן קדושתן מרובה  
מן צריך להקדישן: יתר עליהן

הוא איבא יבֿלֿת. ה"נ ה  
 ושייך צאדס חוט  
 גתוק וכרות לא כתיבי צא  
 [צצהמה] למאן דמפרש לק

לפסול במקום אחים ולחלוץ שלא במקום  
אחים איכא בינייהו:

# הדרן עלך על אלו מומין

מומין אלו <sup>(6)</sup> \*בין קבועין בין עוברים <sup>(7)</sup>  
פוסלין באדם <sup>(8)</sup> ויתר עליה <sup>(9)</sup>  
הכילון והלפתן והמקבן ושראשו שקוט  
<sup>(10)</sup> וסקיפת ובעלי חטות רבי יהודה מכשיר  
וחכמים פוסלין הקרח פסול איזהו קרח כל  
שאין לו שיטה של שער <sup>(11)</sup> מוקפת מאוזן לאוזן  
אם יש לו ה"ז כשר: גמ' אמאי והאיכא  
יבלת דלא כתיב באורייתא באדם ותו דק  
תכלול דלא כתיבי בבחמה מילף ילפי מהדרי  
דתיניא באדם לא נאמר בו יבלת בבחמה לא  
נאמר דק תכלול מנין ליתן את האמור של  
זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל וגר <sup>(12)</sup> גר  
ילפת ילפת לגזירה שוה מפני דאי לא מפני  
איכא למיפרך אדם מבחמה לא יליף שכן היא  
עצמה קריבה לגבי מזבח בחמה מאדם לא  
ילפא שכן נתרבה במצות לאיי אפנויי מפני

לכתוב רחמנא ילפת ולא בעי גרב ואנא אמינא  
וומה ילפת דלא מאיסא הוי מומא גרב דמאס  
לא כל שכן גרב גרב ׀ דכתב רחמנא למה  
לי לאפנויי ולכתבינהו רחמנא כולהו בחד  
וגרב וילפת הכא והכא וילילפו (7) (7) מחדא  
אהייא כהי ליכתב רחמנא אי כתב באדם  
הוה אמינא כל דפסול באדם פסול בבהמה  
קלוש ׀ וחוטין דליתנהו באדם בבהמה נמי  
לא ליפסלו (8) ולכתוב רחמנא כולהו  
בבהמה הוה אמינא כל דפסול בבהמה פסול  
באדם גבן וחרום דליתנהו בבהמה באדם נמי  
לא לפסלו ולכתבינהו רחמנא כולהו בחד  
והנך דליתנהו (9) באידך ׀ לכתוב רחמנא  
בבהמה והנך דליתנהו באידך לכתוב באדם  
וגרב וילפת הכא והכא וילילפי מהדדי אלא  
כתנא דבי רבי ישמעאל (7) דתנא דבי רבי  
ישמעאל כל פרשה שנאמרה ונשנית לא  
נשנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה אמר  
רבא למה לי דכתב רחמנא ׀ מום באדם מום  
בקדשים מום בבכור צריכא דאי כתב רחמנא  
מום באדם שכן נתרבה במצות אדם מבכור  
(10) ׀ בהמה לא אתי שכן הוא עצמו קרב  
לגבי מזבח קדשים מבכור לא אתי שכן  
קדושתו מרחם אדם מקדשים לא אתי שכן

הן עצמן קריבין בכור מקדשים לא אתי שכן  
קדושתו מרובה <sup>ט</sup> חדא מחדא לא אתיא תיתי  
חדא מתרתי <sup>י</sup> מהי תיתי לא לכתב רחמנא  
בכבור ותיתי מהנך מה להנך שכן קדושתן  
מרובה ונוהגין בפשוטין [לא לכתוב]  
בקדשים ותיתי מהנך מה להנך שכן קדושתן  
מאליהן <sup>כ</sup> [לא לכתוב] באדם ותיתי מהנך  
מה להנך שכן הן עצמן קריבין <sup>כא</sup> לגבי מזבח  
צריכי: יתר עליהן באדם: מנא ה"מ א"ר  
יוחנן דאמר קרא <sup>כב</sup> כל איש אשר בו מום  
מזרע אהרן איש <sup>כג</sup> ששוע בורעו של אהרן  
מאי

**ה צורעו של אהרן.** הוא דבעי מומאם הא אִין שוה צורם

הנהגות והלך הוא ותלך  
מן האחין י' ראה אחד  
היה בספק פסלה מן האחין  
ויכול לייבמה דכיון דלא צנה  
לפסול במקום אחים  
אחים  
הדרן עלך  
מומין אלו <sup>(ב)</sup> \* בין

## הדרן עלך אלו מומין

מִבְּרִין אֵלֶּה. הָאֲמֹרִין צָבֹר  
פּוֹסְלִין לְכֹהֵן לַעֲבֹדָה:  
בֵּין קְבוּעִין בֵּין עֹזְרִין. כֹּל זְמַן שֶׁהָ  
כֹּהֵן הֵיכָל וּלְיִפְתָּם וְהַמִּקְבֵּץ. מִפְּרָשׁ  
בְּגָמְרָא [ע"ז]: וְשָׂרְשֵׁוֹ שְׁקוּט וְסָקִיפָא.  
הָ מִפְּרָשׁ בְּגָמְרָא [שס]: וְזַעֲלֵי חֲטוּת.  
שְׁלֹוֹתָא אֲזַל הֵךְ כֵּילֹן וּלְיִפְתָּם  
וְכֹהֵל דְּדִרֵי הַכֹּל: חֲטוּת. חֲלֵדְרוּשׁ: וְהָ  
רַבִּי אֲמַאי. יוֹם פְּסוּלִין צֹדֵק: וְהָ  
יֵצֵא. לָזֶה כְּתִיבָא צֹדֵק:

תורה אור השלם

1. או גבן או דק או תבלל  
בעינו או גרב או ילפת או  
מרוח אשף; ויקרא כא כ  
2. עקרת או שבור או חרץ או  
יבלת או גרב או ילפת לא  
תקריבו אלה לך ואשה לא  
תתנו מהם על המזבח לך;  
ויקרא כא כב  
3. כל איש אשר בו מום מזורע  
אחרון כהנא לא יגש להקריב  
את אשיו מום זה את לחם  
אלהיו לא יגש להקריב;  
ויקרא כא כא

## הגהות הב"ח

(א) במשנה פוסקין באלס יותר  
עליהן באדם כעילו וכו' ותרשו  
(קטוס) מו"מ וכו' ס"א שקבע:  
(ב) שם ור"צ ור"ע ור"י ור"ל  
הטוטרות: (ג) שם ור"א  
האזן לאזן ראש (ד) גב' וילפס  
מהר"י ור"א (ה) כחברו בל"ל  
ומיבט צדי נמחק: (ו) שם בזהמה  
מ"י לא יפסקו ואז רחב חמנא:  
(ז) שם אלס מכזיר בל"ל אח"ל בל"ל  
ומיבט בזהמה נמחק: (ח) ר"ש ד"ה י'  
ומו וק' וכו' מומי כזיר מום הוא:  
(ט) ד"ה גבן וכו' שמוטעו שקבע  
צד שמ: (י) שם

לעזי רעט"י

חלדרובי"ש. גיבן.  
שורציל"ש. גבות-עיניים.

## מוסף רע"י

לפסול במקום אחים. אם יש  
אחין שלימים עמו ותכל לה  
שמוטוס, לרי יהודה דלמך שוא  
כסרים, מחזיק לה בפרס ודאי  
ולא פסלה על האחין ומחייבם,  
ולרי יוסי שמה קמי, פסיקא הוא  
ופסלה על האחין דלמך לאו פרים  
הוא ותלמיא ילא (יבמות 39).  
ולחלדיו שוא במקום אחים.  
אם אין שם אח אלא הוא, לרי יהודה  
לא עבדא חיליא מנייה, לרי יוסי  
גריי יהודה עבדא חיליא מספק  
(טו).

הדרן עלך על אלו מומין  
פוסלין באדם. צנחן, כל זמן  
שמוס צו לא יעבוד (לעיל ג.). כל  
פרשה שנאמרה ונשנית כו'.  
אורחיה דקרא לתזור ולשנות את  
האמור מפני דבר אחד המחדש  
בכפילתו (סוטה ג.).

## רבינו גרשום

וראי משום כתי' חולות: אמר  
בביתיה. בין לה' יהודה דאמר  
בשם חסד חסד חסד וכן בין לה'  
אמר ספק מיידי בין לה'  
וכן בין לה' חולץ קאמר  
אמר רבא לפטול במקום אחים  
והחולץו' שלא במקום אחים  
אמא בביתיה. לה' יהודה דאמר  
שכא ימצא טרס חסד פוטל  
במקום אחים שאם עשה בא  
מאמר אמרינן לאחיו לאו נמי  
הוא פוטל על החולץ וכן נמי  
א' איכל אחי על אחי חולץ.  
ולד' יהודה דאמר שהוא חסר.  
לא פל ספק במקום אחי חולץ  
שלא במקום אחי. והאי קאמר  
ר' יוסי נטוטסל על חולץ היינו  
במקום אחי אבל שלא במקום  
אחי חולץ:

**סליק פירקא**  
מומין אלו, דחשבינן בבהמה: ב  
כו': ואמאי. פוסלין  
גבי מומי בהמה ואמאי קא חש  
בבהמה: גרב ילפת כתיב בין ב  
לח: וליכתב רחמנא לכולהו. מ  
אדם או גבי בהמה: קלוט וחורו

ה' ודק תבלול דלא כתיבי באורייטא  
מומי אדם הלכך חשיב להו לכולהו  
מאיטא דהוי יבש: גרב דמאיס. דהוי  
וילפת לחוד באידך למילף או גבי  
מה ולא פסלי באדם ולא קלוט דלא